

Designing a Model of Decentralization (Political-Economic) in the Provinces of Iran in the Direction of Optimal Governance with a Mixed Approach

Omid Jalili Ghasem Agha*

Foad Makvandi**

Siroos Korahi Moghadam***

Vahid Chenari****

Arash Jamal Manesh*****

Extended Abstract

Introduction and objectives

Today, the optimal governance paradigm is used on a wide scale from local to international level. According to many experts and experts in this field of research, the most important and effective theory on the way to achieving the desired governance is "decentralization of (political-economic) power" (Chigbu, 2021). Decentralization has been considered as one of the indicators of reducing power distance. Decentralization, means the delegation of power (in political and economic matters), leads to a reduction in the power gap between different levels and the power gap between the government and the people (Rodríguez, 2018). The main problem of this research is that currently there is no firm determination in the country's political and policy-making system to realize the model of decentralization and delegation of authority to local authorities (such as governorates, etc.). On the other hand, it has been found that simply increasing decentralization does not increase welfare; rather, the necessary

* Department of Public Administration, Shoushtar Branch, Islamic Azad University, Shoushtar, Iran.
jalili@pnu.ac.ir

** Department of Public Administration, Shoushtar Branch, Islamic Azad University, Shoushtar, Iran.
(corresponding author) foad.makvandi@iau.ac.ir

*** Department of Public Administration, Masjed - Soleiman Branch, Islamic Azad University, Masjed - Soleiman, Iran. S_korahi@yahoo.com

**** Department of Public Administration, Shoushtar Branch, Islamic Azad University, Shoushtar, Iran . Vahid.chenari@iau.ac.ir

***** Department of Public Administration, Shoushtar Branch, Islamic Azad University,
Shoushtar,Iran. jamalmanesh@gmail.com

infrastructure for handing over affairs to the provinces should be evaluated first, and then the realization and improvement of social welfare in the provinces (Khanzadi et al., 1400). From a theoretical point of view, not much effort has been made to provide a political-economic decentralization model, which indicates a major research gap in governance literature. With all the aforementioned, the question of how decentralization helps to realize the desired governance, due to the disagreements and deficiencies that exist in the field of theoretical literature and research background, remains without a firm and definitive answer; Therefore, the main question of this research is: "What is the model of decentralization (political-economic) in Iran's provinces in the direction of good governance?"

Method

This research is practical in terms of purpose, which was done with a mixed (qualitative-quantitative) approach. The statistical community in the qualitative section includes university experts who have a history of education in the field of public administration and valid scientific articles in this field. To determine the samples of this research and to determine this group of experts, a non-probability and purposeful sampling (Judgmental Sampling) method was used. The criterion for determining the sample size in this research is to reach theoretical saturation, which was achieved after fourteen interviews.

The snowball technique was used for sampling. The statistical population of the quantitative stage was the senior and middle managers of the governorate and the program and budget organization and managers of general offices in the provinces of Tehran, Isfahan, Kurdistan, and Khuzestan ($N=183$). Considering that the number of the studied community is limited, the entire studied community has been used completely and non-randomly as the investigated sample. The main tool of data collection in the qualitative part is the semi-structured in-depth interview. To determine the validity and reliability of the interviews, two methods of retesting and double coder agreement were used.

In the quantitative part, to test these research hypotheses, a researcher-made questionnaire including 147 items was used to collect information. The items of the questionnaire were compiled exactly based on the indicators identified in the qualitative phase of the research. In this research, the database theory method has been used to analyze qualitative data. Data

analysis in the qualitative section has been done using MAXQDA software version 2020. Inferential statistics and Partial Least Squares (PLS) version 2024 were used to analyze the data and test the research hypotheses.

Results

Based on the results of three stages of coding in the second part of the research, the obtained data are classified into 9 main categories. According to professors and experts, out of all the indicators obtained from the qualitative analysis of 14 interviews, including 9 categories and 30 indicators, have been used to formulate the model of decentralization (political-economic) in the direction of good governance.

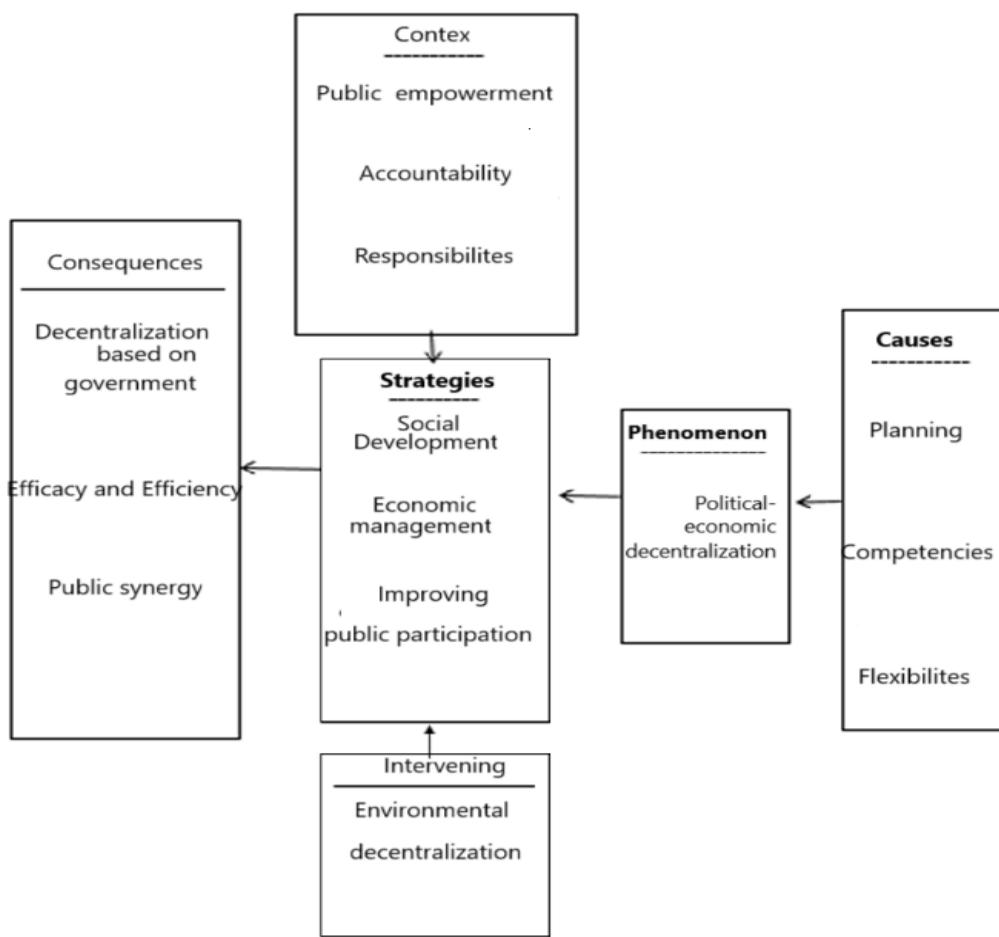

Figure 1– Research paradigm model

A survey approach was used to validate the obtained model. To check the validity of the questionnaires, two indices Content Validity Index (CVI) and Content Validity Ratio (CVR) have been measured. The results of the content validity index of the questions show that the CVI of all the questions is higher than 0.8, which is the result of the validity of the content of each question. Also, considering that the CVR value of each question is greater than 0.56, the content validity ratio of this questionnaire has been confirmed.

The value of Cronbach's alpha reliability and composite reliability for all variables in the research model is more than 0.7. Therefore, the research questionnaire has the necessary reliability. Based on the obtained results, it was found that the conditions of convergent validity are also established. Therefore, convergent validity is also confirmed. The results of the Fornell-Larcker test also confirm the validity of the tool. The coefficient of determination test (R^2) and the GOF index (equal to 0.698) also confirm the appropriate fit of the research model. In total, the results of the quantitative part showed that the proposed model in this research has good validity from the point of view of path coefficient and significant value.

Discussion and conclusion

Decentralization and formation of local government is a complex and long process that works to increase the participation of all people of a society in the development process based on local capacities, abilities, and resources. In decentralization, the central government hands over decision-making authority to local institutions whose officials are elected by the people of the same place; but their performance is under the control and supervision of the central government. In better words, decentralization refers to the relative authority of local governments in terms of setting goals, providing resources, and managing and implementing public policies. Decentralization facilitates and accelerates decision-making. It increases competition between local governments. It brings regional development and increases transparency and accountability by bringing the government closer to the people. Decentralization is also mentioned in articles of the law of the fifth five-year development plan of the country. In developing countries, there are several categories of main tasks, including "establishing the rule of law and ensuring the implementation of regulations",

"creating macroeconomic stability", "and creating and upgrading infrastructure "," providing welfare services "," protecting the environment "and" strengthening the productive capacity of the national economy" can be summarized as the most important activities of the public sector. This research is one of the first studies that provide a comprehensive model related to decentralization in the direction of good governance. The components identified in the model of this research can have management guidelines for policymakers to facilitate the decentralization process and consequently strengthen good governance. Also, the proposed model provides researchers with a new perspective by separating different factors so that they can identify the important areas of decentralization from the perspective of good governance.

Appreciation and thanks

The authors appreciate and thank all the experts who participated in this research. Also, the authors express their gratitude to all managers and employees of the Public Administration Department of the **Islamic Azad University, Shoushtar Branch**.

Conflict of interest

The authors declare that there is no conflict of interest.

Key words: optimal governance, decentralization, policy making, decision making.

طراحی مدل عدم تمرکز (سیاسی-اقتصادی) در استان‌های ایران در راستای حکمرانی مطلوب با رویکرد آمیخته

امید جلیلی قاسم آقا*
فؤاد مکوندی**
سیروس کراهی مقدم***
وحید چناری****
آرش جمال‌منش*****

چکیده تفصیلی مقدمه و اهداف

امروزه پارادایم حکمرانی مطلوب در مقیاس وسیعی از سطح محلی تا بین‌المللی به کار برده می‌شود. به گمان بسیاری از خبرگان و صاحب‌نظران این قلمرو تحقیقاتی، مهم‌ترین و مؤثرترین نظریه در راه رسیدن به حکمرانی مطلوب «تمرکزدایی قدرت (سیاسی - اقتصادی)» می‌باشد (چیگو، ۲۰۲۱). تمرکزدایی به عنوان یکی از شاخص‌های کاهش فاصله قدرت مورد توجه قرار گرفته است. تمرکزدایی به معنای تفویض قدرت (در مسائل سیاسی و اقتصادی) به کاهش فاصله قدرت بین سطوح مختلف و فاصله قدرت بین دولت و مردم منجر می‌شود (رودریگز، ۲۰۱۸). مسئله اصلی این پژوهش آن است که در حال حاضر عزم راسخی در نظام سیاسی و خط‌مشی‌گذاری کشور برای تحقق الگوی تمرکزدایی و تفویض اختیار به قدرت‌های محلی (مانند استانداری‌ها و غیره) مشاهده نمی‌شود. از سوی دیگر، مشخص شده است که صرف افزایش تمرکزدایی، رفاه را افزایش نمی‌دهد؛ بلکه ابتدا باید زیربنای لازم برای واگذاری امور به

jalili@pnu.ac.ir

* گروه مدیریت دولتی، واحد شوشت، دانشگاه آزاد اسلامی، شوشت، ایران.

foad.makvandi@iau.ac.ir

** گروه مدیریت دولتی، واحد شوشت، دانشگاه آزاد اسلامی، شوشت، ایران. (نویسنده مسئول)

S_korahi@yahoo.com

vahid.chenari@iau.ac.ir

jamalmanesh@gmail.com

1. Chigbu

2. Rodriguez

استان‌ها ارزیابی شود و سپس انتظار محقق شدن و بهبود رفاه اجتماعی در استان‌ها را داشت (خانزادی و همکاران، ۱۴۰۰). از دیدگاه نظری نیز تاکون تلاش زیادی برای ارائه الگوی تمرکز زدایی سیاسی-اقتصادی انجام نشده است که این امر بیان کننده یک شکاف تحقیقاتی عمدۀ در ادبیات حکمرانی است. با تمام اوصاف یادشده، این سؤال که چگونه عدم تمرکز به تحقق حکمرانی مطلوب کمک می‌نماید، به دلیل اختلاف نظرها و کمبودهایی که در حوزه ادبیات نظری و پیشینه پژوهش پابرجاست، بدون پاسخ محکم و قطعی به قوت خود باقی است؛ از این‌رو، سؤال اصلی این پژوهش این است: «مدل عدم تمرکز (سیاسی-اقتصادی) در استان‌های ایران دراستای حکمرانی مطلوب چگونه است؟»

روش

این پژوهش از لحاظ هدف، کاربردی است که با رویکرد آمیخته (کیفی-کمّی) انجام شده است. جامعه آماری در بخش کیفی شامل خبرگان دانشگاهی است که دارای سابقه آموزش در حوزه مدیریتی دولتی و مقالات علمی معتبر در این زمینه هستند. برای تعیین نمونه‌های این پژوهش و تعیین این گروه از خبرگان از روش نمونه‌گیری غیراحتمالی و هدفمند^۱ استفاده شده است. ملاک تعیین حجم نمونه در این پژوهش، رسیدن به اشباع نظری است که بعد از چهارده مصاحبه اشباع نظری حاصل شده است.

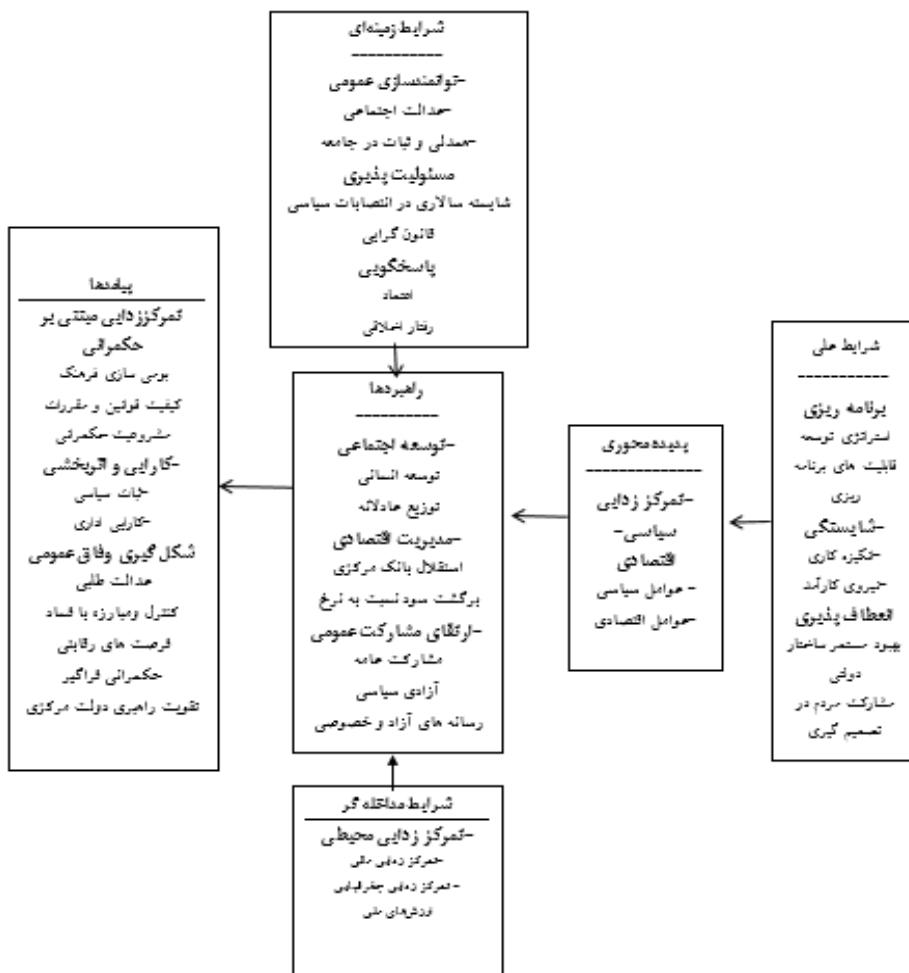
برای نمونه‌گیری از تکنیک گولوله بر فی استفاده شده است. جامعه آماری مرحله کمّی، مدیران ارشد و میانی استانداری و سازمان برنامه‌و بودجه و مدیران ادارات کل در استان‌های تهران، اصفهان، کرستان، خوزستان بودند ($N=183$). با توجه به اینکه تعداد جامعه موردمطالعه محدود می‌باشد، کل جامعه موردمطالعه به طور کامل و غیرتصادفی به عنوان نمونه موردنبررسی استفاده شده است. ابزار اصلی گردآوری داده‌ها در بخش کیفی، مصاحبه عمیق نیمه‌ساختماریافته است. جهت تعیین روایی و پایایی مصاحبه‌ها از دو روش بازآزمون و توافق دوکدگذار استفاده شده است.

در بخش کمّی، برای آزمون این فرضیات تحقیق، از ابزار پرسشنامه محقق‌ساخته شامل ۱۴۷ گویه برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده است. گویه‌های پرسشنامه دقیقاً بر مبنای شاخص‌های شناسایی شده در فاز کیفی تحقیق تدوین شده است. در این پژوهش از روش تئوری داده‌بندی برای تحلیل داده‌های کیفی استفاده شده است. تحلیل داده‌ها در بخش کیفی با استفاده از نرم‌افزار Maxqda نسخه ۲۰۲۰ انجام شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیات تحقیق از آمار استنباطی و تکنیک حداقل مربعات جزئی (PLS) نسخه ۲۰۲۴ استفاده شده است.

1. Judgement Sampling

نتایج

بر اساس نتایج حاصل از سه مرحله کدگذاری در بخش کیفی پژوهش، داده‌های به دست آمده در ۹ مقوله اصلی طبقه‌بندی می‌شوند. با نظر استادان و کارشناسان امر، از تمامی شاخص‌های به دست آمده از تحلیل کیفی ۱۴ مصاحبه، شامل ۹ مقوله و تعداد ۳۰ شاخص جهت تدوین مدل عدم تمرکز (سیاسی-اقتصادی) در راستای حکمرانی مطلوب به کار گرفته شده است.

جهت اعتبارسنجی مدل بدست آمده از رویکرد پیمایشی استفاده شد. برای بررسی روایی پرسش نامه‌ها دو شاخص CVI¹ و CVR² سنجیده شده است. نتایج بررسی شاخص روایی محتوای سوالات نشان می‌دهد CVI همه سوالات بالاتر از ۰/۸ هستند که نتایج روایی محتوای تک‌تک سوالات است. همچنین، با توجه به اینکه مقدار CVR تک‌تک سوالات بزرگ‌تر از ۰/۵۶ شده است، نسبت روایی محتوای این پرسشنامه تأیید شده است.

مقدار پایایی آلفای کرونباخ و پایایی مرکب برای تمام متغیرهای حاضر در مدل پژوهش بیش از ۰/۷ می‌باشد. بنابراین، پرسشنامه تحقیق از پایایی لازم برخوردار است. براساس نتایج به دست آمده مشخص شد که شروط روایی همگرا نیز برقرار است. ازین‌رو، روایی همگرا نیز تأیید شده است. نتایج آزمون فورنل-لاکر نیز روایی ابزار را تأیید می‌نماید. آزمون ضریب تعیین (R^2) و شاخص GOF (برابر با ۰/۶۹۸)، نیز برآذش مناسب مدل پژوهش را تأیید می‌کند. در مجموع نتایج بخش کمی از منظر ضریب مسیر و مقدار معناداری نشان داد که مدل پیشنهادی در این تحقیق از اعتیار مناسبی برخوردار است.

بحث و نتیجه گیری

تمرکز‌زدایی و تشکیل حکومت محلی فرآیندی پیچیده و طولانی است که جهت افزایش مشارکت تمامی افراد یک جامعه در فرایند توسعه براساس ظرفیت‌ها، توانمندی‌ها و منابع محل عمل می‌کند. در تمرکز‌زدایی، دولت مرکزی اختیار تصمیم‌گیری را به نهادهای محلی واگذار می‌کند که متصدیان آنها توسط مردم همان محل انتخاب شده‌اند؛ اما عملکرد آنها تحت کنترل و نظارت حکومت مرکزی است. به عبارتی بهتر، تمرکز‌زدایی به اختیار عمل نسبی دولت‌های محلی در زمینه تعیین اهداف، تدارک منابع و اداره و اجرای سیاست‌های عمومی اشاره دارد. تمرکز‌زدایی موجب تسهیل و تسريع در تصمیم‌گیری‌ها می‌شود. رقابت بین دولت‌های محلی را افزایش می‌دهد. توسعه منطقه‌ای به همراه می‌آورد و با نزدیک کردن دولت به مردم موجب افزایش شفافیت و پاسخگویی می‌شود. در موادی از قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه کشور نیز به بحث تمرکز‌زدایی اشاره شده است. در کشورهای در حال توسعه چند دسته وظیفه اصلی شامل «بی‌ریزی حکومت قانون و تضمین اجرای مقررات»، «ایجاد ثبات اقتصادی کلان»، «ایجاد و ارتقاء زیرساخت‌ها»، «ارائه خدمات رفاهی»، «حفظ از محیط‌زیست» و «تقویت توان تولیدی اقتصاد ملی» را به طور خلاصه می‌توان مهم‌ترین فعالیت‌های بخش عمومی عنوان کرد. این پژوهش از نخستین مطالعاتی است که مدلی جامع در رابطه با تمرکز‌زدایی در راستای حکمرانی مطلوب

1. Content Validity Index
2. Content Validity Ratio

ارائه می‌دهد. مولفه‌های شناسایی شده در مدل این پژوهش می‌تواند رهنمودهایی مدیریتی برای سیاست گذاران جهت تسهیل فرایند تمرکزدایی و به تبع آن تقویت حکمرانی خوب داشته باشد. همچنین مدل پیشنهادی با تفکیک عوامل مختلف نگرش جدیدی در اختیار پژوهشگران قرار می‌دهد تا بتوانند حوزه‌های مهم تمرکزدایی را از منظر حکمرانی خوب شناسایی کنند.

تقدیر و تشکر

نویسنده‌گان از کلیه خبرگانی که در این پژوهش مشارکت داشتند تقدیر و تشکر می‌کنند. همچنین نویسنده‌گان سپاسگزاری خود را از کلیه مدیران و کارکنان گروه مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوستر ابزار می‌دارند.

تعارض منافع

نویسنده‌گان اظهار می‌کنند که هیچ تعارض منافعی وجود ندارد.
واژگان کلیدی: حکمرانی مطلوب، تمرکزدایی، خطمنشی‌گذاری، تصمیم‌گیری.

مقدمه

در نیم قرن اخیر، تمرکز زدایی قدرت (سیاسی - اقتصادی) از دولت به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای توسعه و به موازات آن یک فرایند دموکراتیک شناخته می‌شود. در عمل، تمرکز زدایی، اغلب ترکیبی از اقدامات سیاسی، اداری و مالی است. بنابراین، نتیجه نهایی تمرکز زدایی به اجرا و نحوه وزن‌دهی اقدامات مختلف در سیستم بستگی دارد. برای مثال، حتی در مواردی که به دولت‌های محلی سطح نسبتاً بالایی از خود اختارت مخارج و درآمد داده شده است، واحدهای زیرملی اغلب تحت نظرارت و کنترل مرکزی قرار دارند. این امر به‌ویژه در مورد خدماتی، که ماهیت بازتوzیعی دارند، مانند آموزش، بهداشت و خدمات اجتماعی صادق است. در مورد خدمات عمومی محلی مانند زیرساخت‌های محلی، مدارس محلی یا خدمات پسماند/فاضلاب، معمولاً نیاز کمتری به مداخله دولت مرکزی وجود دارد (زربیان و رومرو،^۱ ۲۰۲۳).

تمرکز زدایی نقشی مهم در بهبود خدمات دهی به ساکنان مناطق مختلف یک کشور دارد؛ زیرا قدرت و منابع بیشتری را در اختیار نهادهای محلی قرار می‌دهد. «کالاهای ناب محلی»^۲، مانند زیرساخت‌های محلی (چراغ‌های خیابان، جاده‌های محلی)، فاضلاب، برنامه‌ریزی کاربری زمین یا آموزش ابتدایی، معمولاً برای تأمین دولت محلی مناسب‌ترین در نظر گرفته می‌شوند. با وجود این، کاملاً رایج است که دولت‌های محلی دست‌کم به‌نحوی در ارائه خدمات با ویژگی‌های بازتوzیعی دخیل باشند. در برخی کشورها، مانند کشورهای شمال اروپا، حتی خدمات بهداشتی، آموزشی و رفاهی از مرکز به دولت‌های محلی تفویض شده است. در مورد توزیع مجدد غیرمتمرکز، دولت مرکزی معمولاً مسئولیت هماهنگی و تضمین برای شهروندان در بخش‌های مختلف کشور را برعهده دارد. به عنوان مثال، این را می‌توان با استفاده از انتقال قدرت از دولت‌های مرکزی به دولت‌های محلی یا با مقررات هنجاری یا هر دو به‌دست آورد (کپینگ،^۳ ۲۰۱۸).

تمرکز زدایی مزیت‌های اطلاعاتی را فراهم می‌کند؛ زیرا دولت‌های محلی بینش بهتری در مورد ترجیحات شهروندان دارند و خدمات عمومی کارآمد را مناسب با جمعیت و انتقال منابع از ثروتمندان به فقرا امکان‌پذیر می‌کنند. ارائه خدمات عمومی محلی با تطبیق ارائه خدمات عمومی با ترجیحات ناهمگون گروه‌های جمعیتی کوچک‌تر، کارایی تخصیصی را به همراه دارد؛ به‌ویژه در ارائه خدمات عمومی، که ترجیحات محلی اهمیت دارد، دولت‌های محلی در تخصیص منابع بخش عمومی از دولت مرکزی بهتر عمل می‌کنند.

1. Zerbian & de Luis Romero

2. Pure local goods

3. Keping

همچنین، تمرکز زدایی، رقابت را در داخل شهرداری‌ها و در مناطق افزایش می‌دهد. این نوع نظرارت، که در آن رأی‌دهندگان مالیات و کیفیت خدمات در حوزه خود را با مالیات‌های حوزه همسایه مقایسه می‌کنند و سیاستمداران بدعملکرد را در انتخابات محلی مجازات می‌کنند، به رقابت شدیدتر بین سیاستمداران محلی کمک می‌کند. فشارهای رقابتی ناشی از تحرک و رقابت ممکن است کارایی را افزایش دهد. نیز، چنین شرایطی می‌تواند مسئولیت‌پذیری مقامات محلی را افزایش دهد و به تطابق بهتر با ارائه خدمات و ترجیحات محلی منجر شود (قدرتانی و اسلامی، ۱۴۰۰).

امروزه پارادایم حکمرانی مطلوب در مقیاس وسیعی از سطح محلی تا بین‌المللی به کار برده می‌شود. بنابراین، پر واضح است که در این رابطه، نظریه‌های مختلفی نیز ارائه شود، که به‌گمان بسیاری از خبرگان و صاحب‌نظران این قلمرو تحقیقاتی، مهم‌ترین و مؤثرترین نظریه، در راه رسیدن به حکمرانی مطلوب «تمرکز زدایی قدرت (سیاسی - اقتصادی)» می‌باشد (چیگو،^۱ ۲۰۲۱). در تعریف تمرکز زدایی سیاسی - اقتصادی، رودریگز^۲ (۲۰۱۸)، در یکی از کامل‌ترین تعاریف ارائه شده در این حوزه می‌نویسد: تمرکز زدایی به عنوان یکی از شاخص‌های کاهش فاصله قدرت موردن توجه قرار گرفته است. تمرکز زدایی به معنای تفویض قدرت (در مسائل سیاسی و اقتصادی) به کاهش فاصله قدرت بین سطوح مختلف و فاصله قدرت بین دولت و مردم منجر می‌شود.

تمرکز زدایی به عنوان اقداماتی تعریف می‌شود که طیفی از اختیارات، مسئولیت‌ها و منابع را از دولت مرکزی به دولت‌های محلی منتقل می‌کند که به عنوان اشخاص حقوقی انتخاب شده با رأی عمومی و دارای درجه‌ای از خودمختاری تعریف می‌شود. تعاریف مشابه اغلب توسط بسیاری از سازمان‌های بین‌المللی دیگر مانند شورای اروپا، کمیسیون اروپا، سازمان ملل متحد و بانک جهانی استفاده می‌شود. در یک سیستم غیر‌مت مرکز، دولت‌های محلی توسط نهادهای سیاسی (با مجتمع و دستگاه‌های اجرایی) اداره می‌شوند و دارایی‌ها و کارکنان اداری خود را دارند. آنها می‌توانند در آمدهای خود را افزایش دهنده و مالیات، هزینه‌ها و هزینه‌های کاربر و بودجه خود را مدیریت می‌کنند (گراهام،^۳ ۲۰۱۹).

مسئله اصلی این پژوهش از دو منظر قابل روئیت است: ۱. عدم توجه کافی نظام حکمرانی کشور به تحقق الگوی حکمرانی غیر‌مت مرکز؛ ۲. فقدان الگوهای مناسب تمرکز زدایی سیاسی - اقتصادی در ادبیات پژوهش داخل کشور. در رابطه با منظر اول باید گفت: هیچ عزمی در نظام سیاسی و خط‌مشی‌گذاری کشور برای تحقق الگوی تمرکز زدایی و تفویض اختیار به قدرت‌های محلی (مانند استانداری‌ها و غیره) مشاهده نمی‌شود. نکته قابل توجه این است که در اسناد قانونی کشور نیز

1. Chigbu

2. Rodríguez

3. Graham

آشکارا به اهمیت تمرکز زدایی اشاره شده است. اصل هفتم قانون اساسی، شوراهای از ارکان تصمیم‌گیری و اداره امور کشور می‌داند. در اصل صد نیز تأکید شده است که برای پیشبرد سریع برنامه‌های اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و... از طریق همکاری مردم، اداره امور هر بخش و روستا و شهر و شهرستان با ناظرات شورا صورت گیرد.

تجربه نشان داده است که انبوهی از نیازها و مشکلات هر محل و شهر می‌تواند به دست مردم و نمایندگان همان محل حل شود. ازین‌رو، در پیش‌گرفتن رویکرد تمرکز زدایی می‌تواند به شکل بالقوه نقش مهمی در کاهش مشکلات اقتصادی-اجتماعی کشور داشته باشد (احمدی و همکاران، ۱۴۰۰). شواهد تجربی نیز نشان می‌دهد که دولت با سیاست‌های اقتصادی و اختصاص بودجه و از طریق تقویت تمرکز زدایی مالی، می‌تواند موجبات توسعه پایدار، رشد اقتصادی، برابر توزیع درآمد و رفاه را در جامعه فراهم نماید (نقیبی و همکاران، ۱۳۹۶).

از سوی دیگر، مشخص شده است که صرف افزایش تمرکز زدایی، رفاه را افزایش نمی‌دهد؛ بلکه ابتدا باید زیربنای لازم برای واگذاری امور به استان‌ها و قدرت خودگردانی استان‌ها ارزیابی شود و سپس با استقلال در امور مالی، انتظار محقق شدن و بهبود رفاه اجتماعی در استان‌ها را داشت (خانزادی و همکاران، ۱۴۰۰). چنین گزاره‌ای به‌وضوح جایگاه و اهمیت تدوین یک الگوی جامع مدل عدمتمرکز سیاسی-اقتصادی در استان‌های ایران را نشان می‌دهد.

با وجود این، بررسی ادبیات پژوهش داخل کشور نشان می‌دهد که بخش عمدۀ تحقیقات پیشین صرفاً با بازگو کردن مزیت‌های تمرکز زدایی اختصاص داده شده و تلاش زیادی برای ارائه الگوی تمرکز زدایی سیاسی-اقتصادی انجام نشده است که این امر بیان‌کننده یک شکاف تحقیقاتی عمدۀ در ادبیات حکمرانی است. با تمام اوصاف یادشده، این سؤال که چگونه عدمتمرکز (سیاسی-اقتصادی) به تحقق حکمرانی مطلوب کمک می‌نماید، به دلیل اختلاف نظرها و کمبودهایی که در حوزه ادبیات نظری و پیشینه پژوهش پا بر جاست، بدون پاسخ محکم و قطعی به قوت خود باقی است؛ ازین‌رو، سؤال اصلی این پژوهش این است: «مدل عدمتمرکز (سیاسی-اقتصادی) در استان‌های ایران دراستای حکمرانی مطلوب چگونه است؟»

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

تمرکز زدایی

بسیاری از کشورهای درحال توسعه در زمان استقلال خود به دنبال این بودند که استقلال سیاسی تازه‌یافته خود را با استقلال اقتصادی مستحکم کنند. رهبران آنها بر این باور بودند که این امر با

حفظ کنترل اساسی بر آن دسته از نیروهای اقتصادی، که می‌توانند آن را سرنگون کنند (مانند سرمایه‌گذاران خارجی و شرکت‌های تجاری متعلق به خارجی‌ها)، و منافع اقتصادی داخلی، که موقعیت خود را با ارتباطات نزدیک خارجی تقویت می‌کنند، به بهترین وجه به دست می‌آید. برای دستیابی به این هدف، بیشتر کشورها رویکرد مداخله‌گرایانه، متکی به خود و سوسیالیستی را برای توسعه در پیش گرفتند. این موضوع شامل کنترل قیمت‌های کلان اقتصادی، مانند نرخ ارز و نرخ بهره، و قیمت‌های خرد کالاها و خدمات بود. همچنین، شامل اعمال محدودیت‌های کمی بر تجارت و ایفای نقش قابل توجه در تهیه و تولید طیف وسیعی از کالاها و خدمات از جمله کالاهای طبقه‌بندی شده به عنوان کالاهای خصوصی بود (چن^۱ و همکاران، ۲۰۲۲).

با وجود این، در طول دهه ۱۹۸۰ تدبیری برای تمرکزدایی اقتصاد از طریق خصوصی‌سازی شرکت‌های بخش عمومی، تمرکزدایی از مدیریت بیش از حد مرکز دولتی و تقویت دولت‌های محلی از طریق واگذاری وظایف مختلف ابداع شد که قبل^۲ از واحدهای دولت مرکزی سپرده شده بود. همچنین، کمک‌کنندگان و دولت‌ها به نقش مهم سازمان‌های غیردولتی (NGO) در ارائه خدمات به جامعه پی برداشت و شروع به ابداع راه‌ها و ابزارهایی کردند تا آنها را با تلاش‌های توسعه به شیوه‌ای هماهنگ، در چارچوب سیاست‌های تمرکزدایی ملی هم راستا کنند (دینگ^۳ و همکاران، ۲۰۱۹).

به طور کلی، هدف تمرکزدایی سیاسی، واگذاری قدرت تصمیم‌گیری سیاسی به دور از دولت مرکزی است. تمرکزدایی سیاسی اغلب مبتنی بر این دیدگاه است که تمرکز بیش از حد قدرت سیاسی یک مشکل است و تقسیم قدرت‌های سیاسی کنترل‌ها و توازن‌های لازم برای تضمین دموکراسی را بهتر می‌سازد. تمرکزدایی سیاسی بر جنبه‌های نهادی و سیاسی تمرکزدایی (به جای نتایج اقتصادی یا کارآیی آن) تمرکز دارد. هدف تمرکزدایی سیاسی، تقویت فرآیندهای دموکراتیک‌سازی و افزایش مشارکت شهروندان با تفویض قدرت تصمیم‌گیری بیشتر به شهروندان یا نمایندگان منتخب آنهاست. تمرکزدایی اداری مسئولیت عملیاتی را از یک سطح بالاتر به سطح پایین‌تر سازمان منتقل می‌کند. تمرکزدایی اداری مسئولیت را تعیین و بودجه را تأمین می‌کند؛ اما قدرت تصمیم‌گیری کامل را مجددًا توزیع نمی‌کند. تمرکزدایی اداری مستلزم تفویض اختیار است. تفویض اختیار، مسئولیت ارائه خدمات را از مرکز به سطح زیرملی با برخی اختیارات تصمیم‌گیری منتقل می‌کند. در صورت تفویض اختیار، دولت‌های محلی فقط تا حدی از نظر مالی مستقل خواهند بود؛ زیرا همچنان توسط دولت مرکزی نظارت و کنترل می‌شوند. از این‌رو، مسئولیت نهایی خدمات تفویض شده بر عهده دولت مرکزی است (قدرتانی و اسلامی، ۱۴۰۰).

1. Chen
2. Ding

حکمرانی مطلوب

حکمرانی می‌تواند کاستی‌های خاص دولت و بازار را در مقررات و هماهنگی جبران کند؛ اما هرگز نوش دارو^۱ نیست. همان‌طورکه دولت و بازار ممکن است در تخصیص منابع اجتماعی شکست بخورند، حکمرانی نیز می‌تواند شکست بخورد. بنابراین، چالش طبیعی پیش روی دانشمندان این است که چگونه بر شکست آن فائق آمده و آن را مؤثرتر کنند. در پاسخ به این چالش، بسیاری از پژوهشگران و سازمان‌های بین‌المللی مفاهیمی مانند فراحاکمیت، حکمرانی سالم، حکمرانی مؤثر و حکمرانی مطلوب را ارائه کرده‌اند. در میان آنها، تأثیرگذارترین واژه «حکمرانی مطلوب» است. حکمرانی مطلوب، نشان‌دهنده همکاری فعال و سازنده بین دولت و شهروندان است و رمز موفقیت آن در اختیارات مشارکت‌کنندگان (شهروندان یک کشور) در اداره سیاسی نهفته است (زریان^۲ و همکاران، ۲۰۲۳).

تنها زمانی که شهروندان از قدرت سیاسی کافی برای شرکت در انتخابات، سیاست‌گذاری، اداره و نظارت برخوردار باشند، می‌توانند دولت را تشویق کنند و با آن دست به دست هم دهنند تا اقتدار و نظم عمومی را ایجاد کنند. ظاهراً دموکراسی تنها مکانیسم عملی است که می‌تواند از قدرت سیاسی کاملاً آزاد و برابر متعلق به شهروندان محافظت کند. ازین‌رو، حکمرانی مطلوب به‌طور ارگانیک با دموکراسی ترکیب می‌شود. در یک نظام استبدادی، زمانی که نظام در بهترین حالت خود قرار دارد، امکان داشتن حکومت خوب وجود دارد؛ اما داشتن حکمرانی مطلوب غیرممکن است. حکمرانی مطلوب تنها در یک نظام سیاسی آزاد و دموکراتیک امکان‌پذیر است؛ زیرا بدون آزادی و دموکراسی نمی‌تواند ظهر کند (جاجا و آدیتا،^۳ ۲۰۲۲).

به‌طور خلاصه، حکمرانی مطلوب به فرآیند مدیریت عمومی اطلاق می‌شود که منافع عمومی را به حد اکثر می‌رساند. یکی از ویژگی‌های اساسی آن این است که نوعی مدیریت مشارکتی زندگی عمومی است که هم توسط دولت و هم ازسوی شهروندان انجام می‌شود و یک رابطه جدید بین دولت سیاسی و جامعه مدنی و نیز وضعیت بهینه آن دو است. برای جمع‌بندی تمام دیدگاه‌های حکمرانی مطلوب، می‌توان دید که حکمرانی مطلوب شش اصل اساسی دارد که عبارت‌اند از: مشروعیت، شفافیت، مسئولیت‌پذیری، حاکمیت قانون، پاسخگویی، و اثربخشی (موتیلال^۴ و همکاران، ۲۰۲۱).

1. panacea

2. Zerbian

3. Jaja & aditya

4. Motilal

بررسی ادبیات پژوهش نشان می‌دهد اگرچه حکمرانی مطلوب و تمرکز زدایی اساساً مفاهیمی مجزا هستند، اما برخی همپوشانی‌های ماهیتی دارند که این دو مفهوم را به یکدیگر نزدیک می‌کند. به‌دیگر سخن، می‌توان تمرکز زدایی را ابزاری برای تحقق حکمرانی مطلوب در نظر گرفت. از سوی دیگر، تمرکز زدایی یک مفهوم عام نیست که در هر کشور یا جامعه‌ای به شکلی یکسان تعریف شود؛ بلکه تحقق آن مستلزم توجه به شرایط و مختصات ویژه هر کشور است. به عنوان مثال، به راحتی نمی‌توان الگوی تمرکز زدایی در یک کشور آمریکای شمالی را به شرایط کشوری در خاور میانه تعیین داد.

از این‌رو، پژوهش حاضر سعی دارد الگویی از تمرکز زدایی ویژه کشور ایران ارائه دهد. در این راستا، این سؤالات در پژوهش حاضر تعریف شده است: ۱. مدل عدم تمرکز (سیاسی- اقتصادی) در استان‌های ایران در راستای حکمرانی مطلوب از چه ابعادی تشکیل می‌شود؟ ۲. اعتبار مدل پیشنهادی در این پژوهش تا چه حد است؟

پیشینه تحقیق

سوانسون و کی^۱ (۲۰۲۳) در مطالعه‌ای به بررسی تأثیر تمرکز زدایی اقتصادی بر رفاه عمومی شهروندان پرداخته‌اند. این تحقیق که در ایالات متحده انجام شده است، نشان می‌دهد رابطه مثبتی بین سطح تمرکز زدایی اقتصادی و بهبود رفاه شهروندان در دو دهه اخیر وجود داشته است. فوا^۲ (۲۰۲۲) مطالعه‌ای با عنوان تمرکز زدایی، ظرفیت‌سازی و ارائه خدمات دولتی در دوران پس از فروپاشی شوروی انجام داده است. این مقاله برگرفته از داده‌های یکی از رادیکال‌ترین موارد اخیر عدم تمرکز مالی و اداری است: روسیه پس از شوروی از اواسط دهه ۱۹۹۰ تا اوایل دهه ۲۰۰۰. این مقاله نشان می‌دهد که میزان ظرفیت‌سازی جوامع محلی، یک پیش‌بینی کننده قوی راجع به موقیت تمرکز زدایی و بهبود ارائه خدمات عمومی است.

شهباز و همکاران (۲۰۲۲) مطالعه‌ای با عنوان تأثیر تمرکز زدایی مالی بر بهبود مدیریت کلان انرژی در کشور چین انجام داده‌اند. نتایج نشان می‌دهد تمرکز زدایی مالی تأثیری مثبت بر تقاضا برای انرژی‌های تجدیدپذیر دارد. به‌دیگر سخن، تمرکز زدایی مالی می‌تواند به افزایش تقاضای انرژی‌های تجدیدپذیر کمک کند. پرمای، کریستینا و گونوان^۳ (۲۰۲۱) مطالعه‌ای با عنوان

1. Swanson & Ki

2. Foa

3. Permai, Christina & Gunawan

تمرززادایی مالی و تأثیر آن بر عملکرد اقتصادی با استفاده از رگرسیون وزن دار جغرافیایی انجام داده‌اند. با استفاده از داده‌های مربوط به کشورهای اروپایی، آفریقایی و آمریکای لاتین این نتیجه حاصل شد که تمرززادایی مالی به شکل بالقوه می‌تواند بر عملکرد اقتصادی تأثیر داشته باشد؛ اما میزان این تأثیرگذاری متناسب با منطقه جغرافیایی (کشور مورد مطالعه) متفاوت است. چیگبو (۲۰۲۱) متداول‌تر ساخت شاخص‌های حکمرانی مطلوب را نشان می‌دهد. در این مطالعه حکمرانی مطلوب از چهار شاخص اصلی حاکمیت قانون، کارایی و اثربخشی دولت، کیفیت مقررات، توسعه و پیشرفت اجتماعی تشکیل شده است. هرکدام از این شاخص‌ها از مؤلفه‌های مختلقی تشکیل شده‌اند.

حکیمی‌گیلانی و همکاران (۱۴۰۲) مطالعه‌ای با عنوان روابط متقابل مردم و حکومت در نسبت با ویژگی‌های حکمرانی مطلوب (مطالعه موردنی: نهج البلاغه) انجام دادند. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد حاکمیت قانون، اجماع‌گرایی، شفافیت، پاسخ‌گویی، برابری و فراگیری، اثربخشی و کارایی، مسئولیت‌پذیری، ثبات سیاسی و چشم‌انداز استراتژیک از جمله ویژگی‌های حکمرانی مطلوب است که در اسلام نیز به آن اشاره شده است.

محمودی کیا (۱۴۰۱)، پژوهشی با عنوان نظریه‌ای برای فهم چیستی و چگونگی تحقق الگوی اسلامی ایرانی از «حکمرانی مطلوب»، انجام داده است. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد الگوی اسلامی ایرانی از حکمرانی خوب برپایه بنیان‌های مفهومی و مقولات محوری همچون «تضمین سعادت دنیوی و اخروی افراد جامعه»، «نقض نگرش تکساحتی به انسان در الگوی حکمرانی خوب پارادایم غربی»، «حاکمیت خوانش اسلام فقه‌هایی روزآمد و خردگرا» و «لزوم تحقق الگوی دینی از مردم‌سالاری» استوار است.

پناهی و همکاران (۱۴۰۱)، پژوهشی با عنوان اعتبارسنجی الگوی حکمرانی خوب از منظر اقتصادی انجام دادند. نتایج نشان می‌دهد بهبود سیاست‌های اقتصادی و شفافسازی اطلاعات و اقدامات اقتصادی بر مبارزه با فساد و پاسخگویی عمومی اثر می‌گذارد.

خانزادی و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان بررسی اثرات تمرززادایی مالی بر سطح رفاه اجتماعی در استان‌های ایران به این نتیجه رسیدند که صرف افزایش تمرززادایی، رفاه را افزایش نمی‌دهد؛ بلکه ابتدا باید زیربنای لازم برای واگذاری امور به استان‌ها و قدرت خودگردانی استان‌ها ارزیابی شود و سپس با استقلال در امور مالی، انتظار محقق شدن و بهبود رفاه اجتماعی در استان‌ها را داشت.

آنچه از مرور پیشینه استباط می‌شود، این است که تقریباً تمامی محققان به اثرات بالقوه مثبت تمرکزدایی اشاره کرده‌اند. با وجود این، نتایج به دست آمده همواره یکسان نبوده است. در برخی از تحقیقات اشاره شده است که تمرکزدایی با افزایش رفاه عمومی همراه است؛ در حالی که در مطالعه‌ای دیگر صرف تمرکزدایی را تضمینی برای رفاه شهر و ندان در نظر ندانسته است. ازسوی دیگر، اگرچه در تحقیقات قبلی آشکارا بیان نشده است، اما با توجه به نتایج گزارش شده می‌توان استباط کرد که تمرکزدایی می‌تواند بستری را برای تحقق حکمرانی مطلوب فراهم آورد.

روش تحقیق

این پژوهش از لحاظ هدف، کاربردی است که با رویکرد آمیخته (کیفی-کمّی) انجام شده است. جامعه آماری در بخش کیفی شامل خبرگان دانشگاهی است که دارای سابقه آموزش در حوزه مدیریتی دولتی و مقالات علمی معتبر در این زمینه هستند. برای تعیین نمونه‌های این پژوهش و تعیین این گروه از خبرگان از روش نمونه‌گیری غیراحتمالی و هدفمند^۱ استفاده شده است. ملاک تعیین حجم نمونه در این پژوهش، رسیدن به اشباع نظری است که بعد از چهارده مصاحبه اشباع نظری حاصل شده است.

برای نمونه‌گیری از تکنیک گلوله بر قدر استفاده شده است. جامعه آماری مرحله کمّی، مدیران ارشد و میانی استانداری و سازمان برنامه و بودجه و مدیران ادارات کل در استان‌های تهران، اصفهان، کردستان، خوزستان بودند ($N=183$). با توجه به اینکه تعداد جامعه مورد مطالعه محدود می‌باشد، کل جامعه مورد مطالعه به طور کامل و غیرتصادفی به عنوان نمونه مورد بررسی استفاده شده است. ابزار اصلی گردآوری داده‌ها در بخش کیفی، مصاحبه عمیق نیمه‌ساختاریافته است. جهت تعیین روایی و پایایی مصاحبه‌ها از دو روش بازآزمون و توافق دوکدگذار استفاده شده است.

در بخش کمّی، برای آزمون این فرضیات تحقیق، از ابزار پرسشنامه محقق ساخته شامل ۱۴۷ گویه برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده است. گویه‌های پرسشنامه دقیقاً بر مبنای شاخص‌های شناسایی شده در فاز کیفی تحقیق تدوین شده است. در این پژوهش از روش تئوری داده‌بنیاد برای تحلیل داده‌های کیفی استفاده شده است. تحلیل داده‌ها در بخش کیفی با استفاده از نرم‌افزار Maxqda نسخه ۲۰۲۰ انجام شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیات تحقیق از آمار استنباطی و تکنیک حداقل مربعات جزئی (PLS) نسخه ۲۰۲۴ استفاده شده است.

1. Judgemental Sampling

یافته‌های تحقیق

در جدول شماره ۱، مشخصات دموگرافیک خبرگان شرکت‌کننده در مصاحبه به تفکیک جنسیت، سن، تحصیلات و سابقه کاری ارائه شده است.

جدول ۱: ویژگی‌های جمعیت‌شناختی خبرگان

درصد	فراوانی	ویژگی‌های جمعیت‌شناختی	
%۶۴/۲۹	۹	مرد	جنسیت
%۳۵/۷۱	۵	زن	
%۳۵/۷	۵	کمتر از ۳۵ سال	سن
%۰/۵۰	۷	۳۵ تا ۴۵ سال	
%۱۴/۳	۲	۴۵ سال و بیشتر	
%۴۲/۸۶	۶	کارشناسی ارشد	تحصیلات
%۵۷/۱۴	۸	دکتری	
%۷/۱	۱	۳ تا عسال	سابقه کاری
%۶۴/۳	۹	۹ تا ۶ سال	
%۲۸/۶	۴	۱۲ تا ۹ سال	
۱۰۰	۱۴	کل	

(منبع: یافته‌های پژوهش)

جدول ۲: ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه در بخش کمی

درصد	فراوانی	طبقات	ویژگی
۸۱	۱۴۴	مرد	جنسیت
۱۹	۳۴	زن	
۱۸	۳۲	کمتر از ۳۵ سال	سن
۵۰	۸۹	۳۵ تا ۳۶ سال	
۳۲	۵۷	۴۶ سال و بالاتر	
۱۳	۲۴	۱-۱۰	سابقه کار
۳۹	۶۸	۱۱-۲۰	
۴۸	۸۶	بالای ۲۱ سال	

(منبع: یافته‌های پژوهش)

برای محاسبه پایایی بازآزمون از میان مصاحبه‌های انجام‌شده چند مصاحبه نمونه انتخاب شده و کدهای مشخص شده در دو فاصله زمانی، برای هرکدام از مصاحبه‌ها باهم مقایسه شده‌اند (درصد پایایی = تعداد توافقات*/تعداد کل داده‌ها*۱۰۰%). در این پژوهش سه مصاحبه به عنوان نمونه انتخاب شده و با فاصله زمانی یک ماه مجدداً کدگذاری شده‌اند. با توجه به اینکه میزان پایایی بازآزمون ۸۸ درصد است و این مقدار بیشتر از ۶۰ درصد است، قابلیت اعتماد کدگذاری موردنسبت است.

برای محاسبه پایایی با روش توافق درون موضوعی دو کدگذار، از یکی از دانشجویان مدیریت درخواست شد تا در این آزمون به عنوان همکار پژوهشی مشارکت کند. درصد توافق درون موضوعی که به عنوان شاخص پایایی استفاده می‌شود، به این صورت محاسبه می‌شود (درصد پایایی = تعداد توافقات*/تعداد کل داده‌ها*۱۰۰%). با توجه به اینکه میزان پایایی دو کدگذار ۷۹ درصد است و این مقدار بیشتر از ۶۰ درصد است، قابلیت اعتماد کدگذاری مورد قبول است.

کدگذاری باز

کدگذاری باز نقطه آغازین تحلیل داده‌هایی است که از مصاحبه به دست آمده است. برای مثال، در جدول ۳ کدگذاری باز متن مصاحبه اول پژوهش ارائه شده است:

جدول ۳: کدگذاری اولیه (باز) متن مصاحبه اول

کدهای باز (مفاهیم)	شماره کد	نکات مهم
انتقال اختیار	I1A1	تمرکز زدایی انتقال اختیار و مسئولیت وظایف عمومی از دولت مرکزی به سازمان‌های دولتی تابع یا شبهمستقل و یا بخش خصوصی یک مفهوم پیچیده و چندوجهی است.
مفهوم چندوجهی	I1A2	
تمرکز زدایی سیاسی	I1A3	أنواع تمرکز زدایی عبارت‌اند از تمرکز زدایی سیاسی، اداری، مالی و بازار.
تمرکز زدایی اداری	I1A4	
تمرکز زدایی مالی	I1A5	حکمرانی مطلوب به فرایند مدیریت عمومی اطلاق می‌شود که منافع عمومی را به حداقل می‌رساند.
تمرکز زدایی بازار	I1A6	
فرایند مدیریت عمومی	I1A7	یکی از وزیری‌های اساسی آن است که نوعی مدیریت مشارکتی زندگی عمومی است که هم توسط دولت و هم از سوی شهروندان انجام می‌شود و یک رابطه جدید بین دولت سیاسی و جامعه مدنی و نیز وضعیت بهینه آن دو است
به حداقل رساندن منافع عمومی	I1A8	
مدیریت مشارکتی زندگی عمومی	I1A9	تمرکز زدایی به عنوان ابزار کارآمدی جهت افزایش کارایی بخش عمومی عمل می‌کند؛ هرچند دارای پیامدهای ناخطلوبی همچون ایجاد عدم تعادل‌های افقی میان دولتهای محلی و به خطر افتادن ثبات کلان اقتصادی نیز هست
رابطه جدید بین دولت سیاسی و جامعه مدنی	I1A10	
ابزاری جهت افزایش کارایی بخش عمومی	I1A11	چنین سیاست‌هایی می‌تواند به اهدافی مانند افزایش رفاه، کارایی و درنهایت رشد اقتصادی منجر شود.
ایجاد عدم تعادل افقی	I1A12	
به خطرافتادن ثبات کلان اقتصادی	I1A13	اعطای اختیار تصمیم‌گیری لازم و کافی به مقامات و سازمان‌ها و انجمن‌های محلی و شهرداری‌ها به منظور ایجاد زمینه مساعد جهت مشارکت هرچه بیشتر مردم در تعیین سرنوشت خویش
رشد اقتصادی	I1A14	
کارایی	I1A15	(منبع: یافته‌های پژوهش)
افزایش رفاه	I1A16	
ایجاد زمینه مشارکت مردم در سرنوشت خویش	I1A17	
اعطای اختیار تصمیم‌گیری	I1A18	

کدگذاری محوری

کدگذاری محوری دو مین مرحله تجزیه و تحلیل در نظریه پردازی داده‌بندی است. براساس «رهیافت نظاممند» استراوس و کوربین (۱۹۹۸) مقوله‌های استخراج شده از داده‌های خام مصاحبه در قالب الگویی به نام الگوی کدگذاری محوری گردآوری می‌شوند.

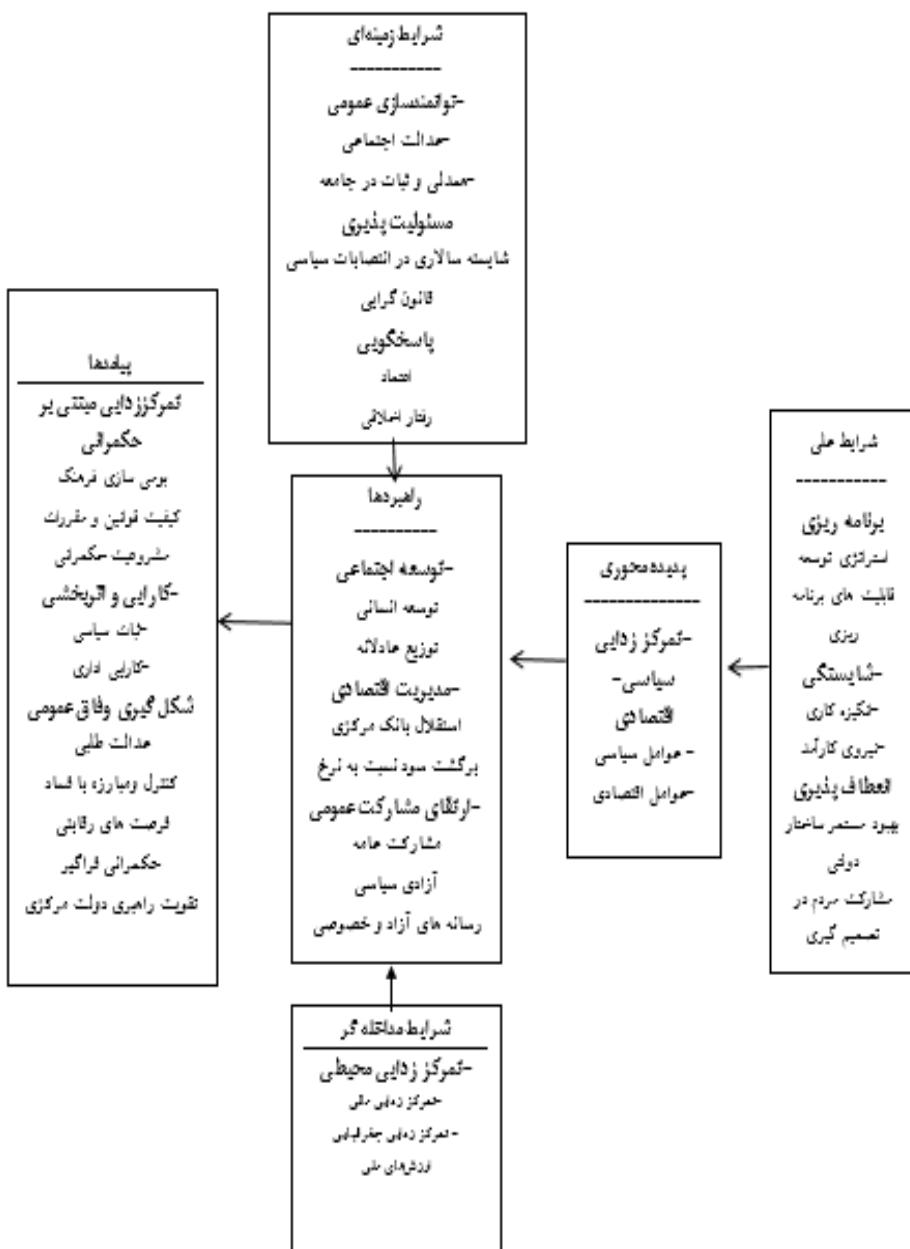
جدول ۴: پارادایم و مقوله‌های پژوهش حاصل از کدگذاری محوری

پارادایم	مقوله
محوری	تمرکزدایی سیاسی-اقتصادی
شرایط علی	برنامه‌ریزی شایستگی انعطاف‌پذیری توسعه اجتماعی
راهبردها	مدیریت اقتصادی ارتقای مشارکت عمومی
شرایط مداخله‌گر	تمرکزدایی محیطی پاسخگویی
شرایط زمینه‌ای	توانمندسازی عمومی مسئولیت‌پذیری
پیامدها	تمرکزدایی مبتنی بر حکمرانی کارایی و اثربخشی شكل‌گیری وفاق عمومی عدالت‌طلبی

(منبع: یافته‌های پژوهش)

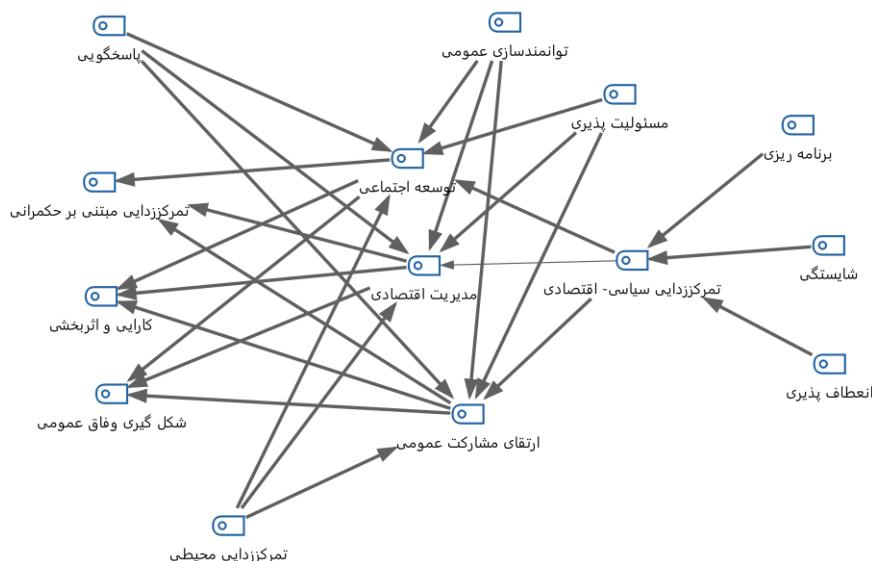
کدگذاری گزینشی

در گام نخست، با بررسی وضعیت موجود، داده‌های به دست آمده در ۹ مقوله اصلی طبقه‌بندی می‌شوند. با نظر استادان و کارشناسان امر، از تمامی شاخص‌های به دست آمده از تحلیل کیفی ۱۴ مصاحبه، شامل ۹ مقوله و تعداد ۳۰ شاخص جهت تدوین مدل عدمتمرکز (سیاسی-اقتصادی) دراستای حکمرانی مطلوب به کار گرفته شده است. شکل ۱، نشان‌دهنده مدل پارادایمی مدل عدمتمرکز (سیاسی-اقتصادی) دراستای حکمرانی مطلوب می‌باشد.

شکل ۱: مدل پارادایمی

همچنین، در شکل ۲ خروجی نهایی نرم‌افزار MAXQDA20 ارائه شده است:

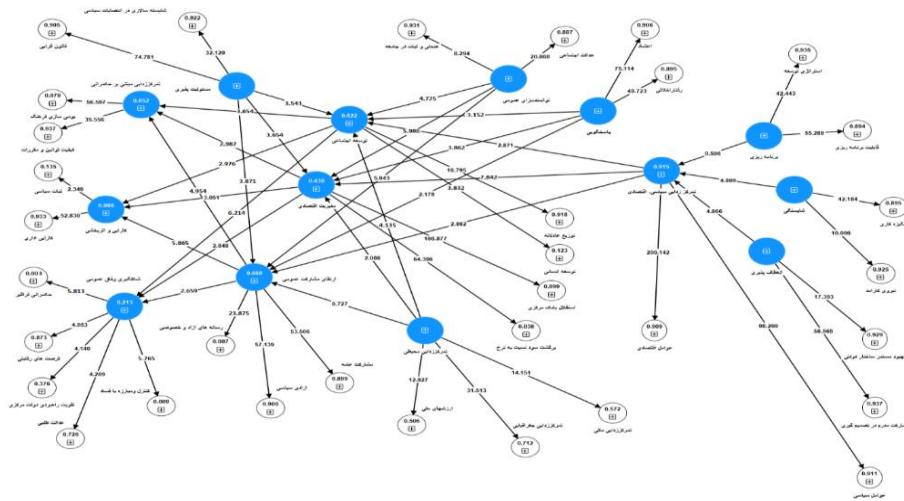
شکل ۲: خروجی نرم‌افزار MAXQDA20

برای بررسی روایی پرسش‌نامه‌ها دو شاخص^۱ CVI و^۲ CVR سنجیده شده است. نتایج بررسی شاخص روایی محتوای سؤالات نشان می‌دهد CVI همه سؤالات بالاتر از ۰/۸ هستند که نتایج روایی محتوای تک تک سؤالات است. همچنین، با توجه به اینکه مقدار CVR تک تک سؤالات بزرگ‌تر از ۰/۵۶ شده است، نسبت روایی محتوای این پرسش‌نامه تأیید شده است. نتیجه آزمون کی. ام. اونشان می‌دهد مقدار کی. ام. او برای همه مقیاس‌ها بیشتر از ۰/۶ است. بنابراین، حجم نمونه از کفايت خوبی برای انجام تحلیل عاملی برخوردار است.

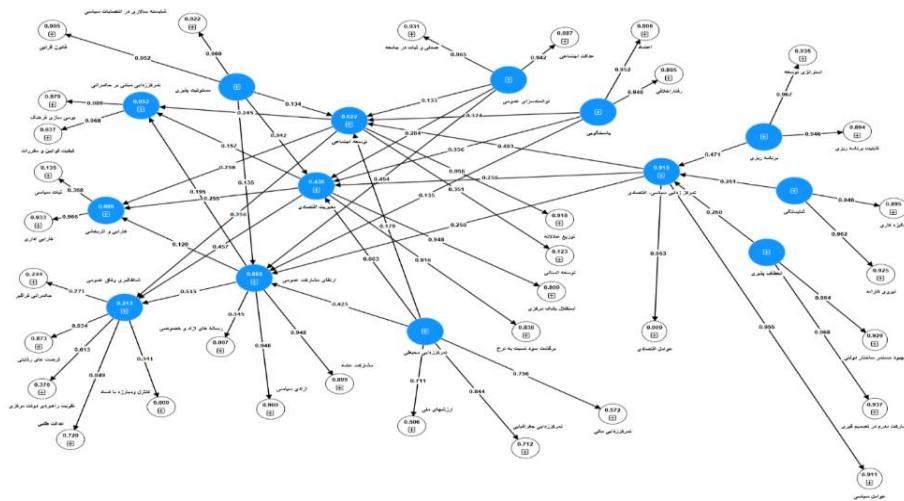
مقدار پایایی آلفای کرونباخ برای تمام متغیرهای حاضر در مدل پژوهش بیش از ۰/۷ می‌باشد. بنابراین، متغیر از پایایی آلفای کرونباخ لازم برخوردار است. مقدار پایایی مرکب برای تمام متغیرها حاضر در مدل پژوهش بیش از ۰/۷ است. بنابراین، متغیر از پایایی مرکب لازم برخوردار است. همچنین، مقدار پایایی اشتراکی برای تمام متغیرها حاضر در مدل پژوهش بیشتر از ۰/۵ می‌باشد. براساس نتایج به دست آمده مشخص شد که شروط روایی همگرا نیز برقرار است. از این‌رو، روایی همگرا نیز تأیید شده است. نتایج آزمون فورنل-لاکر نیز روایی ابزار را تأیید می‌نماید. آزمون

1. Content Validity Index
2. Content Validity Ratio

ضریب تعیین (R^2) و شاخص GOF (برابر با 0.698) نیز برازش مناسب مدل پژوهش را تأیید می‌کند. نتایج مدل ساختاری پژوهش در شکل‌های ۴ و ۵ بیان شده است (به ترتیب براساس ضریب معناداری و حالت تخمین استاندارد).

شکل ۳: مدل ساختاری درونی در حالت معناداری ضرایب

شکل ۴: مدل ساختاری درونی در حالت تخمین ضرایب استاندارد

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

با وجود تأکید بسیاری از مدیران ارشد در نظام حکمرانی کشور راجع به اهمیت تمرکز زدایی تاکنون موقیت زیادی در اجرای چنین سیاست‌هایی مشاهده نشده است. بخشی از این عدم موفقیت ناشی از فقدان یک الگوی منسجم دراستای تمرکز زدایی است. از این‌رو، در پژوهش حاضر با اتکاء به دیدگاه خبرگان و مدیران اجرایی برخی استان‌ها، الگویی در رابطه با عدم تمرکز سیاسی-اقتصادی در استان‌های ایران دراستای حکمرانی مطلوب ارائه شده است.

توانمندسازی عمومی، مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی به عنوان شرایط زمینه‌ای تحقق حکمرانی مطلوب براساس نتایج شناسایی شدند. رشد و توسعه هر جامعه و کشوری به عملکرد کارآمد و مطلوب سازمان‌ها و نهادهای دولتی و به تبع آن عملکرد کارآمد و مطلوب افراد شاغل در این نهادها و سازمان‌ها وابسته است. امروزه با پیچیده شدن روزافزون شرایط سازمان‌ها و افزایش میزان کارهای غیراخلاقی و غیرقانونی در محیط‌های کاری، توجه مدیران و رهبران به ایجاد و حفظ اخلاق حرفه‌ای، مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی اجتماعی در همه سازمان‌ها ضرورت پیدا کرده است.

یکی از چالش‌های مدیران کارآمد، در سطوح مختلف چگونگی ایجاد بسترها مناسب برای عوامل انسانی، شاغل در تمام حرفه‌های است تا آنها با حس مسئولیت، و تعهد کامل به مسائل در جامعه و حرفه خود به کار پردازنند و اصول اخلاقی حاکم بر شغل و حرفه خود را رعایت کنند. همچنین، پاسخگویی مسئله مهم و چالش‌زا در نظام‌های اداری و سیاسی بیشتر کشورها می‌باشد و عدم پاسخگویی مناسب و به موقع کارکنان به ایجاد جبهه‌بی‌اعتمادی و سردی کارکنان نسبت به سازمان منجر می‌شود.

اخلاق به معنای اعتماد، صداقت، درستی، عدالت، فضائل شهروندی و خدمت به جامعه است که به صورت منشور اخلاقی و قوانین رفتار حرفه‌ای پا به درون سازمان نهاده است. سازمان‌ها با ایجاد یک برنامه مدیریت اخلاقی می‌توانند اخلاقیات را در محیط کار مدیریت کنند. تجربه کشورهای دیگر نیز به‌وضوح نشان می‌دهد که پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری همبستگی زیادی با تحقق حکمرانی مطلوب دارد (منصور، ۲۰۲۱؛ شهbaz و همکاران، ۲۰۲۲).

در رابطه با شرایط علی، سه مقوله اصلی برنامه‌ریزی، شایستگی و انعطاف‌پذیری شناسایی شدند. در حوزه حکمرانی، برنامه‌ریزی عبارت است از: تعیین اهداف و یافتن راه رسیدن به آن و تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی در مورد اینکه چه راه‌هایی برای رسیدن به اهداف وجود دارد و طراحی وضعیت مطلوب برای آینده و انتخاب راه‌ها و وسایل رسیدن به آن و طراحی عملیاتی و اجرایی بر مبنای شیوه‌هایی که در اهداف مشخص شده است.

در نگرشی دیگر، برنامه‌ریزی عبارت است از: دست‌یافتن به هدف موردنظر فرآیند برنامه‌ریزی که از هفت عنصر تشکیل شده است که شامل مأموریت سازمانی و تحلیل راهبردی و راهبردها و اهداف بلندمدت و برنامه‌ریزی تلفیقی و برآوردهای مالی و خلاصه اجرایی.

در کشورهای در حال توسعه چند دسته وظیفه اصلی شامل «پی‌ریزی حکومت قانون و تضمین اجرای مقررات»، «ایجاد ثبات اقتصادی کلان»، «ایجاد و ارتقا زیرساخت‌ها»، «ارائه خدمات رفاهی»، «حفظ از محیط‌زیست» و «تقویت توان تولیدی اقتصاد ملی» را به طور خلاصه می‌توان مهم‌ترین فعالیت‌های بخش عمومی عنوان کرد. تیجه به دست آمده در مطابقت با یافته‌های مطالعات پیشین (لیواناگ و ویس، ۲۰۱۸؛ هلیول و همکاران، ۲۰۲۱؛ چیگبو، ۲۰۲۱) بر این نکته تأکید دارد که شایستگی یک عامل علیٰ تأثیرگذار در تحقیق/ عدم تحقق حکمرانی مطلوب است.

تمرکزدایی سیاسی - اقتصادی به عنوان پدیده محوری شناسایی شده است. در رابطه با پدیده محوری شاخص‌هایی شامل ثبات سیاسی، وحدت ملی، اصلاح قوانین، نقش ناظارتی دولت، نقش سیاست‌گذاری دولت، تقویت قوه مقننه، حاکمیت قانون، دیدگاه راهبردی، کاهش قدرت سیاسی دولت مرکزی، افزایش مشروعت سیاسی، افزایش کارایی نظام، قدرت بسط سیاست‌ها، قدرت اجرای سیاست‌ها، افزایش رابطه نزدیک‌تر بین مردم و حکومت، توسعه احزاب سیاسی کثرت‌گرا، کاستن از مرکزیت بیش از حد امور در پایتخت، و غیره شناسایی شده‌اند.

تمرکزدایی و تشکیل حکومت محلی فرآیندی پیچیده و طولانی است که جهت افزایش مشارکت تمامی افراد یک جامعه در فرایند توسعه براساس ظرفیت‌ها، توانمندی‌ها و منابع محل عمل می‌کند. در تمرکزدایی، دولت مرکزی اختیار تصمیم‌گیری را به نهادهای محلی واگذار می‌کند که متصدیان آنها توسط مردم همان محل انتخاب شده‌اند؛ اما عملکرد آنها تحت کنترل و ناظرات حکومت مرکزی است. به عبارتی بهتر، تمرکزدایی به اختیار عمل نسبی دولت‌های محلی درز مینه تعیین اهداف، تدارک منابع و اداره و اجرای سیاست‌های عمومی اشاره دارد.

تمرکزدایی موجب تسهیل و تسريع در تصمیم‌گیری‌ها می‌شود. رقابت بین دولت‌های محلی را افزایش می‌دهد. توسعه منطقه‌ای به همراه می‌آورد و با نزدیک کردن دولت به مردم موجب افزایش شفافیت و پاسخگویی می‌شود. در موادی از قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه کشور نیز به بحث تمرکزدایی اشاره شده است. نتایج به دست آمده با یافته‌های فوا (۲۰۲۲)، لیو و همکاران (۲۰۱۹)، چن و همکاران (۲۰۲۲) و ماده‌انی (۲۰۲۰) مطابقت دارد.

همچنین، توسعه اجتماعی، مدیریت اقتصادی و ارتقای مشارکت عمومی به عنوان راهبردهای اصلی در رابطه با حکمرانی مطلوب شناسایی شده‌اند. توسعه اجتماعی در کنار مفاهیمی همچون

نظم اجتماعی، مشارکت اجتماعی، تعلق اجتماعی و اعتماد اجتماعی معنا می‌باید. توسعه اجتماعی از دیدگاه‌های متفاوت معناهای مختلفی را دارد؛ از جمله گذر از جامعه سنتی به صنعتی یا مدرن از طریق تقسیم کار، که در نظر دورکیم مطرح بود؛ و دیگرانی که آن را به معنای سرمایه اجتماعی، هویت انسانی، عقلانیت ارتباطی، اعتماد، انسان بودن و غیره می‌گرفتند. در ایران، این مفهوم با شاخص‌های هویت و اعتماد اجتماعی بیشتر مدنظر بوده است.

توسعه اجتماعی هسته اصلی نیازها و آمال «مردم سراسر جهان»، «هسته اصلی نیازها و آمال دولت‌ها»، و هسته اصلی نیازها و آمال تمامی بخش‌های «جامعه مدنی» را تشکیل می‌دهد. به لحاظ اقتصادی و اجتماعی، پربازده‌ترین سیاست‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها آنها بی‌هیئتی هستند که به مردم بیشترین فرصت را در بهره گرفتن از توانایی‌ها، منابع و موقعیت‌ها می‌دهند. همچنین، باید گفت: مشارکت اجتماعی فرایندی است که از طریق آن، شخصیت اجتماعی انسان‌ها شکل می‌گیرد و آنان را برای انجام کارهای مشترک گروهی آماده می‌کند. مشارکت امری است که می‌تواند در ساحت‌های گوناگون از جمله همکاری سازگار، پذیرش، همبستگی، همیاری، یکپارچگی و تعامل تحقق یابد. مؤلفه‌های شناسایی شده با یافته‌های رشیدی و همکاران (۱۴۰۰)، کامپاناله و همکاران (۲۰۲۱)، کانار و همکاران (۲۰۱۹)، استپتو و همکاران (۲۰۱۹)، هلیول و همکاران (۲۰۱۸) مطابقت دارد.

همچنین، براساس نتایج به دست آمده، تمرکز زدایی محیطی به عنوان شرایط مداخله‌گر شناسایی شدند. نکته قابل ذکر در رابطه با شرایط مداخله‌گر این است که شرایط یادشده الزاماً عوامل مختلف کننده نیستند؛ بلکه عواملی هستند که نقش تعديل‌گر را ایفا می‌کنند. به دیگر سخن، عوامل مداخله‌گر می‌توانند تأثیرات منفی یا مثبت داشته باشند. در رابطه با شرایط مداخله‌گر، شاخص‌هایی شامل افزایش بهره‌وری فعالیت‌های بخش عمومی، مدیریت کارآمدتر منابع، تأمین مالی خود، تأمین مالی مشترک، درآمد از طریق مالیات، سیاست توسعه بازار، تأمین مالی برنامه‌های بخش دولتی از طریق بازار سرمایه، پاسخگویی، قدرت تخصیص منابع به فعالیت‌های مختلف، تغییر ساختار مخارج عمومی، بهبود بازیابی هزینه‌ها، کارایی بیشتر نظام مالی، اثربخشی، کنترل فساد، تغییر محل مشاغل، تغییر محل قدرت، تسهیل کنترل ملی، ایجاد تغییرات منطقه‌ای، ایجاد واحدهای سیاسی محلی، اصلاح نهادهای زیربنایی، و تسريع در تنظیم طرح‌های عمرانی شناسایی شده است. این یافته‌ها تا حد زیادی با نتایج منصور (۲۰۲۱)، گراهام (۲۰۱۹)، فوا (۲۰۲۲) و ماکارا (۲۰۱۸) همخوانی دارد.

نتایج حاصل از اعتبارسنجی مدل در بخش کمی، نشان می‌دهد مدل پیشنهادی در این پژوهش از اعتبار مناسبی برخوردار است و تمامی فرضیه‌های تحقیق نیز مورد تأیید قرار گرفته است. در رابطه با شایستگی به عنوان یکی از شرایط علی‌شناسایی شده در این پژوهش توصیه می‌شود که دولت، زمینه مشارکت مردم را فراهم آورد. همچنین، لازم است تریبون‌های بیشتری در اختیار نمایندگان اقسام مختلف جامعه اعم از جمعیت روستایی، اصناف و غیره قرار داده شود تا از این طریق زمینه حضور فعالانه‌تر آنها فراهم آید.

در رابطه با شرایط مداخله‌گر اکیداً توصیه می‌شود که با بازنگری در سیاست‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، زمینه ورود سرمایه خارجی به طرح‌های عمرانی دولت افزایش یابد. در رابطه با راهبردها و باعنایت به مقوله‌هایی مانند توسعه اجتماعی، مدیریت اقتصادی و ارتقای مشارکت عمومی توصیه می‌شود که با به کارگیری افراد متخصص (که به جد کمبود آن در دولت‌های ایران حس می‌شود) بهره‌وری نیروی انسانی و مهم‌تر از آن بهره‌وری پروژه‌های دولتی افزایش یابد.

از سوی دیگر، پیشنهاد می‌شود با توسعه فعالیت‌های مشترک دولتی - خصوصی، میزان جذب سرمایه و دانش فنی از بخش خصوصی افزایش پیدا کند؛ زیرا چنین مشارکت‌هایی خود یکی از مهم‌ترین رویکردهای تمرکز‌زدایی به شمار می‌رود. در رابطه با تمرکز‌زدایی اقتصادی - سیاسی به عنوان پدیده محوری کاستن از مرکزیت بیش از حد امور در پایتخت و حمایت از دموکراسی پیشنهاد می‌شود. در رابطه با بهبود کارایی و اثربخشی به عنوان یکی از پیامدها، مهم‌ترین توصیه‌ای که به دولت می‌شود، گسترش دولت الکترونیک است. ایجاد یک شبکه ملی اطلاعات، افزایش اتوماسیون فعالیت‌های اداری و در مجموع، استفاده حداکثری از فناوری اطلاعات و ارتباطات از مهم‌ترین توصیه‌هایی است که در این زمینه ارائه می‌شود.

منابع

۱. احمدی، مرضیه، و علیخان گرگانی، روح الله (۱۴۰۰). تمرکزدایی مالی تعادل عمودی و توسعه منطقه‌ای در ایران (مطالعه موردی: استان‌های ایران). پژوهش‌های اقتصادی (رشد و توسعه پایدار)، ۲۱(۱)، ۱۴۷-۱۸۲. DOR: 20.1001.1.17356768.1400.21.1.3.1
۲. پناهی، اسماعیل، آرایی، وحید، و جمشیدی، مینا (۱۴۰۱). اعتبارسنجی الگوی حکمرانی خوب از منظر اقتصادی. فصلنامه علمی مطالعات الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی، ۱۰(۲)، ۲۱۳-۲۳۹. Dio: 20.1001.1.23295599.1401.10.2.11.7
۳. حمدوی، شهرام، کیاکجوری، کریم، و صابری‌نیکو، سیده‌زهره (۱۴۰۰). بازتاب حکمرانی خوب در سیرالملوک خواجه نظام‌الملک طوسی، فصلنامه علمی مطالعات الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی، ۹(۳)، ۲۹-۵۶.
۴. خانزادی، آزاد، منوچهری‌تبار، سپیده، و تیغی، سحر (۱۴۰۰). بررسی اثرات تمرکزدایی مالی بر سطح رفاه اجتماعی در استان‌های ایران؛ رویکرد روش گشتاورهای تعمیم‌یافته. مدل‌سازی اقتصادسنجی، ۲۶(۲)، ۳۳-۶۳. Dio: 10.22075/jem.2021.22172.1546.6۳-۳۳
۵. رشیدی، سعید، کمانی، سید‌محمد‌حسین، و موغلى، علیرضا (۱۴۰۰). تأثیر به‌کارگیری حکمرانی شبکه‌ای، بر عناصر مدیریت بحران در بلایای طبیعی در سازمان‌های مرتبط با بحران استان کهگیلویه‌وبویراحمد. مسکن و محیط روستا، ۴۰(۱۷۳)، ۸۸-۷۵. DOI: 10.22034/40.173.75
۶. قدردانی، سید‌محمد‌رضا، و اسلامی، روح‌الله (۱۴۰۰). جایگاه مدیریت محله محور در حقوق اداری ایران. حقوق اداری، ۲۸(۹)، ۲۱۲-۱۸۹. Dio: 10.52547/qjal.9.28.189
۷. حکیمی‌گیلانی، احمد، اختشهر، علی، و ابراهیمی‌ورکیانی، محمود (۱۴۰۲). روابط متقابل مردم و حکومت در نسبت با ویژگی‌های حکمرانی مطلوب (مطالعه موردی: نهج‌البلاغه)، فصلنامه علمی مطالعات الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی، ۱۱(۱)، ۱۲۵-۹۷. Dio: 20.1001.1.23295599.1402.11.1.2.3
۸. محمودی‌کیا، محمد (۱۴۰۱). نظریه‌ای برای فهم چیستی و چگونگی تحقق الگوی اسلامی ایرانی از «حکمرانی مطلوب»، فصلنامه علمی مطالعات الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی، ۱۰(۲)، ۸۶-۶۵. Dio: 20.1001.1.23295599.1401.10.2.5.1

۹. نقیبی، محمد، و تنهایی دیلمقانی، مجید (۱۳۹۶). اثرات تمرکز زدایی مالی بر شاخص توسعه انسانی در ایران. *اقتصاد مالی*، ۱۱(۳۸)، ۱۲۱-۱۳۸.

Dio: 20.1001.1.25383833.1396.11.38.7.8

10. Campanale, C., Mauro, S. G., & Sancino, A. (2021). Managing co-production and enhancing good governance principles: insights from two case studies. *Journal of Management and Governance*, 25(1), 275-306. <https://doi.org/10.1007/s10997-020-09508-y>.
11. Canare, T., & Francisco, J. P. (2019). Decentralization, fiscal independence, and poverty in the Philippines. *Public Budgeting & Finance*, 39(4), 94-117. <https://doi.org/10.1111/pbaf.12241>.
12. Chen, S., Liu, X., & Lu, C. (2022). Fiscal decentralization, local government behavior, and macroeconomic effects of environmental policy. *Sustainability*, 14(17), 11069. <https://doi.org/10.3390/su141711069>.
13. Chigbu, U. E. (2021). The quest for “Good Governance” of urban land in Sub-Saharan Africa: insight into Windhoek, Namibia. In *Land Issues for Urban Governance in Sub-Saharan Africa* (pp. 17-34). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-52504-0_2.
14. Choi, J., Naderpajouh, N., Yu, D. J., & Hastak, M. (2019). Capacity Building for an Infrastructure System in Case of Disaster Using the System's Associated Social and Technical Components. *Journal of Management in Engineering*, 35(4), 04019013. [https://doi.org/10.1061/\(ASCE\)ME.1943-5479.0000697](https://doi.org/10.1061/(ASCE)ME.1943-5479.0000697).
15. Datnow, A., Lockton, M., & Weddle, H. (2021). Capacity building to bridge data use and instructional improvement through evidence on student thinking. *Studies in Educational Evaluation*, 69, 100869. <https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2020.100869>.
16. Ding, Y., McQuoid, A., & Karayalcin, C. (2019). Fiscal decentralization, fiscal reform, and economic growth in china. *China Economic Review*, 53, 152-167. <https://doi.org/10.1016/j.chieco.2018.08.005>.
17. Elisa, N., Yang, L., Chao, F., & Cao, Y. (2018). A framework of blockchain-based secure and privacy-preserving E-government system. *Wireless networks*, 1-11. <https://doi.org/10.1007/s11276-018-1883-0>.

18. Foa, R. S. (2022). Decentralization, historical state capacity and public goods provision in Post-Soviet Russia. *World Development*, 152, 105807. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2021.105807>.
19. Graham, R. R. (2019). *Still Dispersed and Decentralized? Evaluating the Influence and Implementation of Smart Growth in Mid-Sized Canadian Cities.* (Doctoral thesis, University of Calgary, Calgary, Canada). Retrieved from <https://prism.ucalgary.ca>. <http://hdl.handle.net/1880/110527>.
20. Hamid, I., Alam, M. S., Kanwal, A., Jena, P. K., Murshed, M., & Alam, R. (2022). Decarbonization pathways: the roles of foreign direct investments, governance, democracy, economic growth, and renewable energy transition. *Environmental Science and Pollution Research*, 29(33), 49816-49831. <https://doi.org/10.1007/s11356-022-18935-3>.
21. Helliwell, J. F., Huang, H., Grover, S., & Wang, S. (2018). Empirical linkages between good governance and national well-being. *Journal of Comparative Economics*, 46(4), 1332-1346. <https://doi.org/10.1016/j.jce.2018.01.004>.
22. Huber-Stearns, H. R., Santo, A. R., Schultz, C. A., & McCaffrey, S. M. (2021). Network governance in the use of prescribed fire: roles for bridging organizations and other actors in the Western United States. *Regional Environmental Change*, 21(4), 1-17. <https://doi.org/10.1007/s10113-021-01850-7>.
23. Hussain, M., & Ismail, M. (2021). Decentralization, participation, devolution and infrastructure development in rural areas: A case study of district Bhakkar, Pakistan. *Asian Journal of Comparative Politics*, 6(2), 143-153. <https://doi.org/10.1177/2057891119900674>.
24. Jaja, T. C., & Aditya, Z. F. (2022). Promoting the Good Governance by Advancing the Role of Parliamentarians and the Term Offices Limitation (Comparing Nigeria and Indonesia). *JILS*, 7, 265-286. URI: <https://ir.nilds.gov.ng/handle/123456789/744>.
25. Keping, Y. (2018). Governance and good governance: A new framework for political analysis. *Fudan Journal of the Humanities and Social Sciences*, 11(1), 1-8. <https://doi.org/10.1007/s40647-017-0197-4>.
26. Liu, J., Zhang, X., Lin, J., & Li, Y. (2019). Beyond government-led or community-based: Exploring the governance structure and operating models for

- reconstructing China's hollowed villages. *Journal of Rural Studies*, 93, July 2022, 273-286 <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2019.10.038>.
27. Liwanag, H. J., & Wyss, K. (2018). What conditions enable decentralization to improve the health system? Qualitative analysis of perspectives on decision space after 25 years of devolution in the Philippines. *PLoS One*, 13(11), e0206809. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0206809>.
28. Lynn Jr, L. E., & Malinowska, A. (2018). How are Patterns of Public Governance Changing in the US and the EU? It's Complicated. *Journal of Comparative Policy Analysis: Research and Practice*, 20(1), 36-55.
<https://doi.org/10.1080/13876988.2017.1413867>.
29. Madhani, P. M. (2020). Value Addition Through Good Governance in Corporate Sector: Role of Disclosure and Transparency. by Pankaj M. Madhani: SSRN.<https://ssrn.com/abstract=1518276>.
30. Makara, S. (2018). Decentralisation and good governance in Africa: A critical review. *African Journal of Political Science and International Relations*, 12(2), 22-32. DOI: 10.5897/AJPSIR2016.0973.
31. Mansoor, M. (2021). Citizens' trust in government as a function of good governance and government agency's provision of quality information on social media during COVID-19. *Government Information Quarterly*, 38(4), 101597. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2021.101597>.
32. Motilal, S., Maitra, K., & Prajapati, P. (2021). The Role of Public Practical Reasoning in Good Governance. In *The Ethics of Governance* (pp. 13-40). Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-16-4043-8_2.
33. Pasquier, R. (2021). Devolution, functional decentralization or recentralization? Convergence and divergence in the European territorial governance. In *A research agenda for regional and local government*. Edward Elgar Publishing. DOI: <https://doi.org/10.4337/9781839106644.00009>.
34. Permai, S. D., Christina, A., & Gunawan, A. A. S. (2021). Fiscal decentralization analysis that affect economic performance using geographically weighted regression (GWR). *Procedia Computer Science*, 179, 399-406. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2021.01.022>.

35. Rodríguez, V. E. (2018). Decentralization in Mexico: From reforma municipal to solidaridad to nuevo federalismo. *Routledge*. Dio: <https://doi.org/10.4324/9780429501104>.
36. Schmidt, M., Hobbie, H., & Hauser, P. (2021). Measuring interdisciplinarity in the context of sustainability research projects toward capacity building in higher education. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 23(2), 301-319. <https://doi.org/10.1108/IJSHE-12-2020-0508>.
37. Shahbaz, M., Rizvi, S. K. A., Dong, K., & Vo, X. V. (2022). Fiscal decentralization as new determinant of renewable energy demand in China: The role of income inequality and urbanization. *Renewable Energy*, 187, 68-80. <https://doi.org/10.1016/j.renene.2022.01.064>.
38. Steptoe, A., & Fancourt, D. (2019). Leading a meaningful life at older ages and its relationship with social engagement, prosperity, health, biology, and time use. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 116(4), 1207-1212. DOI: 10.1073/pnas.1814723116.
39. Swanson, J., & Ki, N. (2023). Has the fiscal decentralization of social welfare programs helped effectively reduce poverty across US states?. *The Social Science Journal*, 60(2), 213-234. <https://doi.org/10.1080/03623319.2020.1728510>.
40. Tufail, M., Song, L., Adebayo, T. S., Kirikkaleli, D., & Khan, S. (2021). Do fiscal decentralization and natural resources rent curb carbon emissions? Evidence from developed countries. *Environmental Science and Pollution Research*, 28(35), 49179-49190. <https://doi.org/10.1007/s11356-021-13865-y>.
41. Zerbian, T., & de Luis Romero, E. (2023). The role of cities in good governance for food security: lessons from Madrid's urban food strategy. *Territory, Politics, Governance*, 11(4), 794-812. <https://doi.org/10.1080/21622671.2021.1873174>.
42. Zuiderwijk, A., Chen, Y. C., & Salem, F. (2021). Implications of the use of artificial intelligence in public governance: A systematic literature review and a research agenda. *Government Information Quarterly*, 38(3), 101577. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2021.101577>.